

«WWF - Φάκελος Δάση»

Επίκαιρο θέμα: Υποσχέσεις 2007 και πραγματικότητα 2009

Υποσχέσεις 2007 για τα δάση

Στις 31.08.2007, ο Πρωθυπουργός είχε δηλώσει τα ακόλουθα¹:

«Χρέος μας είναι να διασφαλίσουμε μια νέα προοπτική δυναμικής και φιλικής προς το περιβάλλον ανάπτυξης όλων των πυρόπληκτων περιοχών. ... Οι δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν κηρύσσονται, όπως είναι αυτονόητο αυτομάτως αναδασωτέες. Έδωσα ήδη εντολή στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας ώστε η Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού να αρχίσει αμέσως την αεροφωτογράφιση. ... Κατεπείγουσα προτεραιότητα είναι τώρα τα έργα αντιδιαβρωτικής και αντιπλημμυρικής προστασίας, ώστε να περιοριστούν και αν είναι δυνατόν να αποφευχθούν προβλήματα από τις βροχοπτώσεις.»

«Δεύτερος άξονας [του σχεδίου ανασυγκρότησης] είναι το Φυσικό Περιβάλλον. Είναι απαραίτητο να γίνουν στους χρόνους που πρέπει όλες εκείνες οι δράσεις για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος. Προβλέπουμε συνολικές περιβαλλοντικές μελέτες και ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες για τις περιοχές NATURA και εφαρμογή των αποτελεσμάτων τους. Βεβαίως, αλλού θα προστατευθεί η φυσική αναγέννηση του δάσους και όπου αυτό δεν είναι εφικτό θα γίνει αναδάσωση, ανάλογα με τις μελέτες.»

Συγκεκριμένες δεσμεύσεις πετά τις πυρκαγιές του 2007, δεν υπήρξαν. Υπήρξαν μονάχα γενικόλογες πολιτικές δεσμεύσεις σχετικά με την καλύτερη πρόληψη, την ενδυνάμωση του ΠΣ, την ενίσχυση της δασοπροστασίας κοκ. Μόνη σαφής δέσμευση υπήρξε αυτή του τότε Υφυπουργού κ. Χηνοφώτη για συνολική αναδιάρθρωση της πυροπροστασίας ενώπιον της επιτροπής περιβάλλοντος της Βουλής. Επίσης χωρίς σαφείς δεσμεύσεις, η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μιλάει έκτοτε για την ενίσχυση της δασοπροστασίας και της δασικής διαχείρισης.

Πραγματικότητα 2009 για τα δάση

Σχεδόν δύο χρόνια μετά τις τεράστιες πυρκαγιές του 2007, το WWF Ελλάς διαπιστώνει:

- Επίσημος απολογισμός του κράτους για τις καταστροφές του 2007 δεν έγινε ποτέ. Από τα ελάχιστα διαθέσιμα στοιχεία είναι οι απολογισμοί που πραγματοποίησε το WWF Ελλάς για τις καταστροφές του 2007 στην Πάργηθα, την Πελοπόννησο και την Εύβοια και του 2008 στη Ρόδο².
- Στο σύστημα δασικής προστασίας και διαχείρισης δεν έχει επιχειρηθεί καμία βελτίωση.
- Η Δασική Υπηρεσία εξακολουθεί να βρίσκεται σε μααρασμό. Ενδεικτικά, οι κενές οργανικές θέσεις στη Δασική Υπηρεσία σήμερα αφορούν το 31% των θέσεων για δασολόγους, το 72% των θέσεων για δασοπόνους και το 56% των θέσεων για δασοφύλακες. Τη διετία 2009-10 οι κενές θέσεις δασολόγων αναμένεται να ξεπεράσουν το 50%, ενώ την τελευταία δεκαετία, η δασική υπηρεσία στερήθηκε περίπου το 1/3 του προσωπικού της λόγω μεταθέσεων σε άλλες υπηρεσίες.
- Για την κρίσιμη φάση της πρόληψης των πυρκαγιών μέσα από τη δασική διαχείριση εξακολουθεί να μην λαμβάνεται καμία μέριμνα, καθώς η δασική υπηρεσία λαμβάνει ελάχιστους πόρους για σχετικές εργασίες. Από το 1998, οι πόροι που λαμβάνει η δασική υπηρεσία για πρόληψη μειώνονται σταθερά για να φτάσουν σήμερα στο ελάχιστο ποσό των €19 εκατομμυρίων για όλη τη χώρα. Την ίδια στιγμή, οι ΟΤΑ λαμβάνουν περισσότερα από €50 εκα-

¹ http://www.primeminister.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=5587 (τελευταία πρόσβαση: 20 Μαΐου 2009)

² α. «Οικολογικός απολογισμός των καταστροφικών πυρκαγιών του Αυγούστου 2007 στην Πελοπόννησο», WWF Ελλάς, Αθήνα: Σεπτέμβριος 2007 β. «Συνοπτική έκθεση απολογισμού των καταστροφικών πυρκαγιών του Αυγούστου 2007 στην Εύβοια», WWF Ελλάς, Νοέμβριος 2007 γ. «Βασικές αρχές προστασίας και διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Πάργηθας μετά την καταστροφική πυρκαγιά – η πρόταση του WWF Ελλάς», Ιούλιος 2007

τομύρια, τα οποία κατανέμονται με θολά κριτήρια και χωρίς καμία παρακολούθηση και αξιολόγηση της χρήσης τους. Σήμερα, τόννοι καύσιμης ύλης βρίσκονται συσσωρευμένοι στα δάση που ποτέ δεν καθαρίστηκαν.

- Η επιχειρησιακή ικανότητα του Πυροσβεστικού Σώματος βρίσκεται σε σταθερά χαμηλό σημείο με περισσότερες από 3500 κενές θέσεις και τεράστιες καθυστερήσεις και προβλήματα στις προσλήψεις εποχικών πυροσβεστών. Ο εξοπλισμός και ο στόλος του ΠΣ είναι ταλαιπωρημένος και σε μεγάλο βαθμό απαρχαιωμένος, ενώ συνεχίζουν να υπάρχουν τεράστιες ελλείψεις στο επίπεδο της εκπαίδευσης του προσωπικού.
- Το σύστημα πολιτικής προστασίας εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από τεράστια αναποτελεσματικότητα. Τη στιγμή που σχεδόν κανένα σύστημα αντιμετώπισης των δασικών πυρκαγιών στον κόσμο δεν λειτουργεί χωρίς εθελοντές, η Γενική Γραμματεία ΠΠ εξακολουθεί να μην έχει ολοκληρώσει το μητρώο εθελοντικών οργανώσεων της χώρας, να μην αντιμετωπίζει την έλλειψη εκπαίδευσης, αξιολόγησης και ασφάλισης των εθελοντών και να διαθέτει ελάχιστη οικονομική υποστήριξη, την οποία και κατανέμει χωρίς κανέναν ουσιαστικό κριτήριο.
- Κανένας δασικός χάρτης δεν έχει κυρωθεί ακόμα, παρά τα όσες σχετικές εξαγγελίες. Η δασική υπηρεσία αποστερείται από κάποια από τα ελάχιστα έσοδά της, καθώς από το 2003 έχει ανασταλεί η βεβαίωση και καταβολή προστίμων για καταπατήσεις δασών, ενώ έχει μειωθεί σημαντικά και η εισφορά μέσω της έκδοσης κυνηγετικών αδειών.

Πώς έχουν διατεθεί τα χρήματα από το Ταμείο Αρωγής Πυροπλήκτων;

Τα χρήματα του Ειδικού Ταμείου Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών – ΕΤΑΕΑ έχουν διατεθεί κατά κύριο λόγο για την ανακατασκευή κατοικιών, την χρηματοδότηση κάποιων βασικών έργων υποδομής και την χρηματοδότηση άλλων «έκτακτων» αναγκών». Από τα περίπου €205 εκ. που διατέθηκαν μέσω δωρεών στο ταμείο, έχουν εκταμειωθεί περίπου €60εκ: €45εκ για κατοικίες και €15εκ για άλλες ανάγκες (στοιχεία Ιανουαρίου).

Γενικά έχουν υπάρξει πάρα πολλά προβλήματα στη διάθεση των χρημάτων, ενώ έχουν εκφραστεί και πολλές, ως επί το πλείστον ασαφείς, υπόνοιες για αστοχίες και κακοδιαχείριση. Το ΕΤΑΕΑ ισχυρίζεται ότι έχει λειτουργήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, δεδομένων των συνθηκών (πολλές από τις κατοικίες ήταν αυθαίρετες ή καταπατήσεις, πολλοί ιδιοκτήτες δεν είχαν ενδιαφέρον, κοκ), ενώ τοπικοί φορείς κατηγορούν για μεγάλες καθυστερήσεις και έλλειψη στόχευσης.

Σε ότι αφορά το περιβαλλοντικό σκέλος, το ΕΤΑΕΑ δεν έχει δώσει χρήματα για την αποκατάσταση του φυσικού κεφαλαίου και την προστασία της φύσης.

Πληροφορίες για τη διάθεση των χρημάτων του ΕΤΑΕΑ υπάρχουν στην ιστοσελίδα <http://www.etaea.gr/index.html>

Πώς έχουν διατεθεί τα χρήματα από τον Ειδικό Φορέα Δασών;

Σοβαρές καταγγελίες για κακοδιαχείριση των πόρων που προορίζονται για την προστασία των δασών έχουν δει τη δημοσιότητα από το 2007 και μετά. Η κριτική αφορά πρωτίστως τον Ειδικό Φορέα Δασών (ΕΦΔ) που συστάθηκε το 2003 με άρθρο 8, παρ. 2 του ν. 3208/2003.

Από τα διαθέσιμα στοιχεία, προκύπτουν τα εξής δεδομένα:

- Τα έσοδα του δημοσίου υπέρ του Κεντρικού Ταμείου Γεωργίας, Κτηνοτροφίας και Δασών (ΚΤΓΚΔ) για το 2008 ήταν €50.595.590. Άγνωστο παραμένει το μέρος αυτού του ποσού που εισπράχθηκε υπέρ ΕΦΔ.
- Τα έσοδα του δημοσίου υπέρ ΚΤΓΚΔ για το 2007 ήταν €25.334.614,40. Άγνωστο παραμένει το μέρος αυτού του ποσού που εισπράχθηκε υπέρ ΕΦΔ.
- Στον απολογισμό εσόδων υπέρ ΚΤΓΚΔ για το 2007, η κατηγορία «VI. Εισπραχθέντα πρόστιμα α. Καταλήψεων β. Κτισμάτων» ανέρχεται σε €0,00. Υπενθυμίζεται ότι με τον χαρακτηρισμένο ως «δασοκτόνο» νόμο 3208/2003 (άρθρο 21, παρ. 15), αναστέλλεται η υποχρέωση καταβολής προστίμων για κατοχή αυθαιρέτων κτισμάτων εντός δασών και δασικών εκτάσεων. Ελλείψει δασικών χαρτών λοιπόν, οι ιδιοκτήτες αυθαιρέτων δεν υποχρεούνται σε εξόφληση των πρωτοκόλλων επιβολής αποζημίωσης.
- Τα έξοδα του ΕΦΔ για το 2007 ήταν €21.973.826 και για το 2008 €15.818.750
- Το σύνολο των δαπανών για τη δασοπονία κατά το 2007, χωρίς άλλη ανάλυση, ανήλθε σε €160.475.405. Για το 2008 δεν έχουν ακόμα ανακοινωθεί στοιχεία.
- Τον Ιούλιο του 2007, όταν τα δάση σε ολόκληρη την Ελλάδα ακόμα καίγονταν, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης προχώρησε σε μείωση των τελών υπέρ του Ειδικού Φορέα Δασών από την έκδοση αδειών κυνηγιού (ΥΑ 97592/4533/7-8-2007, ΦΕΚ 176/Α/2004). Συγκεκριμένα, η υποχρεωτική εισφορά μειώθηκε σε €1 (από 9) ανά τοπική άδεια, €19 (από 30) ανά περιφερειακή και €40 (από 50) ανά γενική. Προφανώς, μειώνεται σημαντικά πλέον μια πολύ σημαντική πηγή εσόδων για το ΚΤΓΚΔ από την «ανοικίαση» του δημοσίου

φυσικού πλούτου για κυνήγι. Τα αντίστοιχα ποσά ενίσχυσης των κυνηγετικών συλλόγων ανέρχονται σε €65 ανά άδεια. Όπως καταγγέλλει η Πανελλήνια Ένωση Δασολόγων Δημοσίων Υπαλλήλων, «ενώ τα έσοδα του Κ.Τ.Γ.Κ & Δασών από τα δάση (πρόστιμα άδειες θήρας κλπ) ανέρχονται περίπου στο ύψος των 45 εκ. δεν χρηματοδοτούνται αντίστοιχες δασικές δραστηριότητες αλλά οι πιστώσεις αυτές διατίθενται στο μεγαλύτερο ποσοστό τους στο Γεωργικό Τομέα. Και ένα μικρό μέρος (περίπου 8 εκ) καταλήγει για έργα δασικής προστασίας».

Περισσότερες πληροφορίες:

Κωνσταντίνος Λιαρικός, Υπεύθυνος Περιβαλλοντικών Προγραμμάτων WWF Ελλάς, τηλ: 210-3314893, 698 2471720, c.liarikos@wwf.gr

Η σειρά ενημερωτικών «WWF-Φάκελος Δάση» στοχεύει στην επίκαιρη, ολοκληρωμένη και αποκαλυπτική ενημέρωση της κοινωνίας για τα προβλήματα που υποβαθμίζουν τον ανεκτίμητο δασικό πλούτο της χώρας. Εντάσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης «Το μέλλον των δασών» που βασίζεται στην οικονομική ενίσχυση από τα κοινωφελή ιδρύματα Ι.Σ. Λάτση, Α.Γ. Λεβέντη και Μποδοσάκη, καθώς και στις εισφορές των υποστηρικτών της οργάνωσης.

WWF Ελλάς
Φιλελλήνων 26
105 58 Αθήνα

τηλ.: 210-3314893
fax: 210-3247578
support@wwf.gr

